

Zaradi kamnite klade trenja med Staroločani in Občino

Kamnito klado, pomemben del starološke kulturne dediščine, so domačini zaradi izgradnje nove stanovanjske soseke morali umakniti z Gavžnika, hriba pri Groharjevem naselju, kjer so nekdanj obglavljali hudodelce. Krajanji preko Kulturno-zgodovinske društva Lonka Stara Loka želijo, da kamen ostane na njihovem območju, škofjeloška občina pa ga namerava prestaviti na Loški grad. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije se je postavil na stran Staroločanov.

Odkar pomnijo, je ob vznožju starološkega Gavžnika ali Bohka, kot mu pravijo domačini, pod Prtiževim križem na robu današnjega Groharjevega naselja ležala kamnita klada. O izvoru danes precej neugledne in zapuščene kamnite klade obstajata dve razlagi: po mnenju **dr. Franceta Štukla** gre za ostanek Krvavega znamenja pri Dolencu v Stari Loki, medtem ko **Alojzij Pavel Florjančič** v njem vidi podstavek velikega križa, ki je stal na mestu sedanje Marijine kapelice na Fari ali morda na mestu sedanje Bide-tove kapelice.

Obcestno ležeče znamenje še vedno živo v zavesti ljudi

Kamnito klado je v zadnjih letih močno ogrozila izgradnja nove stanovanjske soseke na Gavžniku oziroma okoli njega. Da je znamenje še vedno živo v zavesti ljudi in da ga imajo za sestavni del starološke kulturne dediščine, pričajo opozorila o njegovih ogroženosti s strani številnih posameznikov, ki so se po ustanovitvi Kulturno-zgodovinskega društva Lonka Stara Loka v začetku leta 2014 pričeli obračati na njih s prošnjo, naj do časa preprečijo, da bi se mu kaj zgodilo. Eden najvztrajnejših je

Kakšna bo usoda kamnite klade?

bil prav dr. Štukl, ki je na prvem Strahlovem večeru javno pozval: »Zdej pa posluš'te, Prfarci. Pros'm vas, tist' kon'c kamna, ki tam stoji, pros'm, nekam ga dejte al' pa nar'dite zdrav'n spet svet'ga Jur'ja, k't je bil, da bo spomenik.« V začetku letošnjega junija, ko so bila ureditvena dela v polnem zamahu in je vsak čas grozilo, da pride do nepovratne poškodbe kamna, se je lastnik više ležeče parcele **Peter Stražar** obrnil na društvo s prošnjo, da se ga začasno umakne. A še preden se je izvršni odbor društva uspel sestati, proučiti njegovo prošnjo in o svojih sklepih obvestiti ob-

činsko upravo, je bil kamen na pobudo skupine ozaveščenih občanov, kot interventni poseg, ki naj prepreči najhujše, začasno odpeljan v Virlog na vrt **Štefana Čadeža**.

Staroločani želijo sestanek z županom Ješetom

Omenjeno društvo si prizadeva, da se kamen obnovi čim bližje nekdanji podobi, vključno s kovinsko strešico, in da se ga primerno predstavi bodisi na dosedanji bodisi na kaki drugi lokaciji v ožjem ali širšem območju Stare Loke. »Devetega junija sem s strani **Miloša Bajta**, vodje občinskega

oddelka za prometno infrastrukturo, prvič izvedel, da naj bi Občina nameravala kamnito klado prestaviti na Loški grad. Seznanil sem ga z mnenjem društva, ki je bilo ustanovljeno ravno z namenom ohranjanja in oživljanja kulturno-zgodovinske in naravne dediščine Stare Loke, da gre za neodtujljivi del starološke kulturne dediščine, zato bi kamen moral ostati v Stari Loki,« je povedal predsednik društva **Klemen Karlin**, ki upravičeno pričakuje, da bodo kot enakopraven partner vključeni v pogovore o prihodnji usodi kamnite klade. Društvo je s problematiko seznanilo tudi škofjeloškega župana **mag. Miha Ješeta**, ki je odgovoril, da zadevo urejajo skupaj z Loškimi muzejem, ki skrbi za hranjenje kulturne dediščine na Loškem. V društvu so pridobili mnenje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območne enote Ljubljana, ki je podprlo domačine v prizadevanju, da ostane klada na območju Stare Loke in ne na Loškem gradu. »Najbolj primerna lokacija za postavitev bi bila po našem mnenju v parku Starološkega gradu,« je med drugim zapisala konzervatorska svetovalka **Damjana Pediček Terseglav**.

Damjan Likar